

نگاه بیرون

یکسال عالی برای معامله با ایران

MIDDLE EAST MONITOR

ترجمه: آزاد حاجی‌آقایی

● امسال برای چینی‌ها، سال «گوسفند» نام دارد؛ سال بین‌المللی سازمان‌ملل متحد هم سال «خاک» نام دارد و نیز امسال سالی است که ناسا درصدد است تا فضاپیمایی را به سیاره‌ای به نام «سرس» پرتاب کند؛ درهرصورت امسال سالی است که غرب باید با ایران نیز معامله‌ای ترتیب دهد. اگرچه به‌ندرت در رسانه‌های غربی ذکر آن آمده است، اما هیچ‌گونه احتمالی برای حمله ایران به اسرائیل، اروپا یا ایالات‌متحده‌آمریکا وجود ندارد. از این‌رو هرگونه گفت‌وگویی مبنی بر یک معامله هسته‌ای با تهران باید در این زمینه گسترده البته با مهارت تمام انجام گیرد. از سال ۱۹۹۲، هنگامی که وزیر دفاع بعدی آمریکا یعنی رابرت گیت برای نخستین‌بار تهران را به دریش‌گرفتن برنامه‌ریزی مخفیانه یک «آرمادگون» (رویداد آخرالزمانی) هسته‌ای متهم کرد- ادعایی که هیچ مدرکی برای آن در دست نیست- تهدید ایران دیرپاترین و موفق‌ترین توهمی بوده است که از سوی جنبش نوحافظه‌کاران آمریکا با همکاری استادانه دوستانشان در تل‌آویو ایجاد شده است. رهبران مذهبی ایران مدت‌ها پیش فتواهایی را در باب ممنوعیت کاربرد سلاح‌های هسته‌ای و شبیاهی صادر کرده‌اند. در خلال جنگ ایران و عراق، با وجود اینکه ۲۰هزارنفر از شهروندان ایرانی با سلاح‌های کشتارجمعی صدام حسین جان خود را از دست دادند ایران مقابل‌به‌مثل نکرد. تقریباً تمامی اطلاعاتی که در مورد برنامه هسته‌ای تهران منتشر می‌شوند، مغرضانه، تحریف‌شده یا ساختگی است. برای نمونه از سال۲۰۰۸ سازمان بین‌المللی انرژی اتمی از یک آژانس نظارتی - تکنیکی به یک سازمان به‌شدت سیاسی چرخش کرده است تا جایی که امروزه، به‌جای ارایه مشاوره‌ای بی‌طرفانه، اظهارنظرهای آن شواهدی مبنی‌بر توسعه سلاح‌های اتمی را برجسته می‌کند. این امر درحالی اتفاق می‌افتد که هیچ اشاره‌ای به خیل شواهد دیگری ندارند که با این نگرش در تضاد است. مقامات ارشد آژانس که در برابر این رویکرد مقاومت می‌کنند توسط نیروهای قدرتمند واشنگتن و تل‌آویو به کنار رانده شده‌اند. سازمان جاسوسی اسرائیل در موارد متعدد، شواهد مشکوکی منتشر کرده است؛ رای نمونه اطلاعاتی از سوی یک گروه ضد رژیم در ایران فراهم آمده بود که در فهرست تروریسم خود آمریکا نیز قرار داشت. طی یک برآورد اطلاعات ملی در سال ۲۰۰۷ جامعه اطلاعاتی آمریکا اذعان کرد که ایران قبل از سال۲۰۰۳ تمام تلاش‌ها در جهت برنامه نظامی هسته‌ای را متوقف کرده است. در سال۲۰۱۲ سرویس‌های اطلاعاتی گزارش مذکور را بروز کردند؛ آنها مدعی شدند که ایران به‌دنبال تحقیقاتی بوده است که آن کشور را قادر به تولید سلاح‌های هسته‌ای می‌کند با این وجود تلاشی برای انجام آن نکرده است. با وجود تمامی شواهد مبتنی‌بر اجتناب ایران از یک برنامه مبتنی بر سلاح‌های هسته‌ای، واشنگتن به‌طور سنتی به دلیل نگرانی‌های اسرائیل به این اتهامات گوش می‌سپارد... با وجود این برای کسی که خواهان برداشتن تحریم‌های ایران باشد، هیچ‌گاه زمانی بهتر از اکنون برای توصیه به واشنگتن مبنی‌بر چشم‌پوشی از خواسته‌های همیشگی اسرائیل وجود ندارد. مناسبات بین آمریکا و متحد اصلی و همیشگی آن در خاورمیانه در برهه کنونی چندان خوب به نظر نمی‌رسد. به‌نقل از مجله آتلانتیک و طبق گفته یکی از مقامات رسمی کاخ سفید، بنیامین نتانیاهو (در میان مقامات ارشد آمریکا) با الفاظی بسیار تند توصیف می‌شود؛ سرکش، کونه‌بین، مرتجع، کذب‌دهن، پسرروصدا و متکبر. هر زمان اوباما با نخست‌وزیر اسرائیل دیدار می‌کند، آشکارا دستپاچه جلوه می‌کند. در سراسر جهان غرب، اسرائیل به طور روزافزونی در حال تبدیل‌شدن به آن میهمان غیرقابل‌تحمل در مراسم عروسی است که مجبورید آن را دعوت کنید؛ چرا که یک دوست قدیمی است اما از وی بی‌زارید چرا که همسفرش را تنگ می‌زند. اکنون اوباما تمایل خود را به رادیکالیسم در سیاست خارجی نشان داده است؛ گشودن در رابطه با کوبا نمونه این رویکرد است. آیا با ایران نیز همان‌گونه رفتار خواهد کرد؟ این امکان وجود دارد. اما درچه به‌سرعت در حال بسته‌شدن است؛ بعد از سال۲۰۱۶، اوباما با شخص دیگری مانند هیلاری کلینتون یا جب بوش ا فرماندار ایالت فلوریدا و یکی از فرزندان جرج بوش ا جایگزین می‌شود، به نظر نمی‌رسد چنین نامزدهایی برای ایجاد روابط حسنه به‌هیچ‌وجه حساسیت لازم را داشته باشند... به‌رحال سوالات اخلاقی گسترده‌ای درباب برداشتن تحریم‌های ایران وجود دارند. توافق بر سر معامله‌ای با ایران، تحریم‌ها را از سر میلیون‌ها نفر از مردم ایران برمی‌دارد؛ مردمی که بدون دلیل مجازات شده‌اند. این مساله می‌تواند سیاستمداران غربی را از توهمات خاورمیانه‌ای خارج کرده و به مسایل واقعی بین‌المللی سوق دهد. بدون شک چالش‌هایی وجود دارند؛ ایران برای به‌حاشیه‌راندن تندروها و ازبین‌بردن سطره آنها نیازمند شفافیت است. در حالی که روابط ریاض - تهران اخیرا روبه‌بهبودی رفته است، هزینه‌ای هم باید در داخل برای هم‌پیمانی با عربستان سعودی پرداخت شود. با این وجود غرب نیازمند تنش کمتری در خاورمیانه است. حضور داعش را در پس‌زمینه تصویر کلی خاورمیانه قرار دهید؛ کسانی که به دنبال معامله با تهران هستند و از آن منتفع می‌شوند، نباید فرصت را از دست بدهند.

روادید با ویزا؛ این کلمات یک معنا دارد و آن هم اجازه ورود به خاک یک کشور است. لزوم دریافت این اجازه ورود، بین برخی کشورها برقرار است و بین برخی که رابطه دیپلماتیک نزدیک‌تری با یکدیگر دارند، لغو می‌شود. البته عدم‌نیاز به اخذ ویزا به اعتبار پاسپورت‌ها نیز بازمی‌گردد. «علی‌اکبر سیبویه»، سفیر ایران در عمان خبر داده که «لغو روادید» بین تهران و مسقط در دستور کار دو طرف قرار دارد. مسلما روابط گرم این دو کشور خاورمیانه‌ای در این دستور کار بی‌تأثیر نیست. طبق خبر ایسنا به نقل از «گلف‌نیوز» او با اشاره به روابط روبه‌گسترش ایران و عمان گفته که دو کشور برای لغو روادید و توسعه مناسبات تجاری با یکدیگر گفت‌وگو می‌کنند. خبر در دستور کار قرار گرفتن لغو روادید در حالی از سوی سفیر ایران اعلام می‌شود که پس از سفر «سلطان قابوس» به تهران در شهریور سال ۱۳۹۲، خبرهایی مبنی بر لغو ارایه خدمات روادید توریستی به ایرانیان منتشر شد اما پس از این گزارش‌ها بود که سفیر ایران در «مسقط»، لغو ارایه ویزای توریستی به ایرانیان را تکذیب کرد. ایران و عمان همواره با یکدیگر روابط خوب و نزدیکی داشته و «سلطان قابوس» پادشاه این کشور، همواره سعی کرده تا در نقش میانجی بین ایران و برخی کشورها به خصوص آمریکا ظاهر شود. او در این مورد هم موفق بوده؛ آزادی زندانیان ایرانی در آمریکا و همچنین زندانیان آمریکایی در ایران، نمونه‌هایی از میانجیگری موفق او بوده است. آخرین نمونه کار «سلطان قابوس»، برگزاری دور نهم از مذاکرات جامع هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ در هتل مجلل «البوسنان» مسقط است که پس از آن هم، طرف عمانی به رایزنی‌های دیپلماتیک خود ادامه داد. اما عمان اولین کشوری نیست که قصد دارد روادیدش را با تهران لغو کند. در بین کشورهای همسایه، ایران تنها با «ترکیه»،

میانجی سنتی در فهرست لغوویزای متقابل قرار گرفت

مسقط؛ بدون روادید

سال‌هاست که قرارداد لغو روادید دارد. البته در این سال‌ها قاعده لغو روادید در مدتی حدود یک‌ماه برداشته شد. تابستان سال ۹۱ پیش از برگزاری نشست جنبش غیرمتعهدها در تهران، سفارت ایران در آنکارا اعلام کرد که «ایران، مقررات معافیت روادید ورود برای اتباع ترکیه را از ۱۵مرداد تا ۱۱شهریور لغو کرده است.» در آن زمان گفته می‌شد که این اقدام به منظور رفع برخی نگرانی‌های امنیتی برای برگزاری اجلاس عدم‌تعهد در ایران بوده است. البته در اطلاعاتیه سفارت آمده بود که پس از تاریخ مذکور، بار دیگر لغو روادید بین طرفین از سر گرفته می‌شود که انجام یازدهم همچنان پابرجاست، مسافران ایرانی نخجوان

رتبه	کشور	تعداد کشورهای تردد آزاد
۱	فنلاند، سوئد، انگلیس	۱۷۳
۲	دانمارک، آلمان، لوکزامبورگ، آمریکا	۱۷۲
۳	بلژیک ایتالیا، هلند	۱۷۱
۴	نروژ، ایرلند، پرتغال، اسپانیا، کانادا، فرانسه	۱۷۰
۵	اتریش، نیوزلند، سوئیس	۱۶۸
۶	استرالیا، سنگاپور، یونان	۱۶۷
۷	کره جنوبی	۱۶۶
۸	ایسلند	۱۶۵
۹	مالزی، مالت	۱۵۹
۱۰	لیختن اشتاین	۱۵۷

حسن قشقاوی، معاون کنسولی و پارلمانی وزارت خارجه در گفت‌وگو با «شرق»:

سیاست «تهران، درهای باز» با تاکید بر عمل متقابل است

اقدام کنند از ناحیه ما نیز بلانامع است. در این بین تنها ملاحظه ما عمل متقابل است. ما روند لغو روادید را با بسیاری کشورهای منطقه پیگیری می‌کنیم. دیدگاه ایران در این زمینه باز است. ما در تمام مذاکرات و کمیسیون‌های مشترک اقتصادی کنسولی با هر کدام از کشورها و حتی در دیدار با مقامات کشورهای منطقه این پیشنهاد را مطرح می‌کنیم. پیشنهاد لغو روادید با طرف عمانی نیز در دیدارهای مختلف مطرح شده است. همه کشورهای منطقه می‌دانند که جمهوری اسلامی ایران

در مورد کشورهای منطقه از سیاست ویزایی بازی برخوردار است. من در سفری که قبل از اربعین به عراق داشتم به آنها نیز پیشنهاد لغو روادید را دادم که اتفاقا طرف عراقی هم نسبت به لغو ویزای گذرنامه‌های

نیازمند دریافت روادید هستند. از سوی مقابل هم طبق آنچه وزارت خارجه در سایت خود منتشر کرده، اتباع تمام کشورها به‌جز ۱۰ کشور «کلمبیا»، «سومالی»، «آمریکا»، «انگلیس»، «کانادا»، «بنگلادش»، «اردن»، «عراق»، «افغانستان» و «پاکستان» می‌توانند در فرودگاه‌های ایران، روادید بگیرند. اما قوانین برای مناطق آزاد متفاوت از دیگر مناطق ایران است. تمام اتباع کشورهای دیگر به‌غیر از اتباع رژیم اسرائیل، بدون اخذ ویزا حق ورود به این مناطق را دارند. طبق قوانین منطقه آزاد، اتباع خارجی برای ورود مستقیم به منطقه آزاد کیش از طریق مبادی ورودی و خروجی مجاز، نیاز به اخذ قبلی روادید ندارند. نمایندگان نیروی انتظامی در فرودگاه و بندرگاه کیش، اجازه اقامت را به مدت ۱۴روز روی اسناد مسافرتی معتبر آنان مهر می‌کنند. اما چنانچه آنها بخواهند از «کیش» به سایر مناطق ایران سفر کنند، باید به دفتر کنسولی وزارت خارجه در این جزیره مراجعه کنند تا اجازه ورود را کسب کنند. اگر سخنان «حسن روحانی» در کارزار انتخابات ریاست جمهوری ۹۲ بار دیگر مرور شود، در لابه‌لای وعده‌های انتخابانی‌اش، «بازگرداندن احترام به پاسپورت ایرانی» نیز یافت می‌شود. البته او احترام به پاسپورت را نشانه‌ای از نوع رابطه ایران با دنیا می‌دانست: «اگر برنامه دشمن برای ایران‌هراسی و اسلام‌هراسی به نتیجه رسیده باشد که دشمن تاکنون در گام‌هایی هم به نتیجه رسیده است، این احترام و اعتماد کاسته می‌شود، هر مقدار بتواند ایران‌هراسی و اسلام‌هراسی را در سطح جهان جا بیندازد مشکلات بیشتر می‌شود.» سال ۲۰۱۲ پاسپورت ایرانی در جایگاه خوبی قرار نداشت و در میان حدود صدکشوری که اعتبار گذرنامه آنها بررسی شده بود، ایران در رتبه ۹۶ قرار داشت، اما گزارش سال ۲۰۱۳ نشان‌دهنده اندکی بهبود بود و ایران به رده ۸۶ صعود کرد.

کوتاه دیپلماسی

ظریف:

تغییرکنگره آمریکانائیری بر امکان رسیدن به توافق برای تهران ندارد

● **خانه‌ملت:** «محمدجواد ظریف» وزیر خارجه ایران در پاسخ به این سوال که آیا در زمان کمتر از شش‌ماه امکان توافق بین ایران و گروه ۵+۱ وجود دارد، گفت: من معتقد بودم همیشه احتمال رسیدن به توافق در فاصله کوتاهی وجود دارد؛ همچنان‌که فکر می‌کنم حتی سال گذشته هم امکان حصول توافق وجود داشت زیرا برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز است و اگر طرف مقابل دنبال بهانه‌جویی نباشد و نخواهد به یک روشی، کار را طولانی کند امکان رسیدن به تفاهم وجود دارد. او همچنین درباره تغییر چیدمان سیاسی در آمریکا گفت: تغییر کنگره آمریکا تأثیری بر امکان رسیدن به توافق برای تهران ندارد. او درباره گزارش رسانه‌ها پیرامون توافقات حاصل شده میان تهران و ۵+۱ مبنی بر خارج‌شدن اورانوم غنی‌شده از ایران، افزود: تمام اینها خبرسازی و شایعه‌پراکنی است و هیچ مبنایی ندارد. او در این خصوص که آیا می‌توان در چهارماه به یک توافق سیاسی رسید، گفت: ممکن است بشود یا نشود. دوستان در سطح معاونان مذاکره کردند؛ در این یک‌ماه‌وونیم کارهایی شده ولی تا تمام نشود، نمی‌توان چیزی گفت... گاه تمام این مذاکرات روی یک کلمه متوقف می‌شود.

مدیران کل سیاسی وزارت خارجه فرانسه و آلمان در تهران

● **ایسنا:** مدیران کل سیاسی وزارت خارجه فرانسه و آلمان وارد تهران شدند. ژان فرانسوا ژیرو، مدیرکل خاورمیانه و شمال آفریقا وزارت امور خارجه فرانسه و کلمنتس فون‌کونستسه، مدیرکل سیاسی وزارت خارجه آلمان به‌منظور رایزنی با همتایان و سایر مقامات جمهوری اسلامی ایران، شب سه‌شنبه وارد تهران شدند. ژیرو و فون‌کوتسه با مقامات شورمان در ارتباط با مسایل موردعلاقه دوجانبه و همچنین تحولات منطقه‌ای رایزنی و تبادل‌نظر کردند. سفارت فرانسه در ایران در صفحه توئیترش، دیدار مدیر وزارت خارجه فرانسه با امیر عبداللهیان، معاون وزیر امور خارجه ایران را سازنده اعلام کرد. قرار است این مقام وزارت خارجه فرانسه پس از انجام دیدارهایش با ایران به عربستان سعودی سفر کند.

مرکز خیریه نگهداری معلولین عقب‌مانده ذهنی (شبانه‌روزی)

آدرس: پاسداران، انتهای بوستان دوم، خیابان شهید افشاری، کوچه وحدت

تلفن: ۲۲۹۴۲۱۳۲ - ۲۲۹۴۷۰۱۴

شماره حساب: ۳۶۹۲۶۳۱۷

شماره کارت تجارت: ۴۳۴۳ ۹۱۶۶ ۵۳۹۹ ۶۲۷۳

(به نام مرکز خیریه معلولین ذهنی وحدت نزد بانک تجارت شعبه اله وردی پاسداران)